

KARTA KURSU

Nazwa	Filozoficzne podstawy humanistyki
Nazwa w j. ang.	Philosophical Foundations of Humanities

Kod		Punktacja ECTS*	2
-----	--	-----------------	---

Koordinator	Dr Wojciech Hanuszkiewicz	Zespół dydaktyczny
-------------	---------------------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi koncepcjami filozoficznymi stanowiącymi zaplecze najważniejszych dziedzin humanistyki. Tematyka zajęć została podzielona na dwa moduły: *Historyczny rozwój nauk humanistycznych do końca XIX wieku i jego uwarunkowania filozoficzne* oraz *Współczesne kierunki myślowe w naukach humanistycznych*. Wykład powinien dać uczestnikom solidną wiedzę wstępną pozwalającą w dalszej kolejności samodzielnie poszukiwać filozoficznych źródeł problemów omawianych na studiach filologicznych. Omawiane na kursie lektury mogą stać się także metodologicznym zapleczem w badaniach językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych na etapie pisania pracy licencjackiej lub magisterskiej.

Warunki wstępne

Wiedza	Podstawowa znajomość historii powszechnej oraz historii kultury i literatury wyniesiona ze szkoły średniej.
Umiejętności	Umiejętność łączenia wspólnych tematów różnych autorów poruszających je na przestrzeni wieków.
Kursy	Brak

Efekty kształcenia

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	W03 Student/studentka wykazuje podstawową wiedzę o powiązaniach dziedzin nauki i dyscyplin naukowych właściwych dla filologii z innymi dziedzinami i dyscyplinami obszaru nauk humanistycznych	K1_W03
	W05 Student/studentka zna i rozumie podstawowe metody analizy i interpretacji różnych wytworów kultury właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych w zakresie filologii	K1_W05
	W07 Student/studentka wykazuje świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i jego historycznej zmienności	K1_W07

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	U02 Student/studentka formułuje i analizuje problemy badawcze w zakresie językoznawstwa (w tym językoznawstwa stosowanego), literaturoznawstwa oraz kultury i historii krajów danego obszaru językowego	K1_U02
	U04 Student/studentka rozpoznaje różne rodzaje wytworów kultury oraz przeprowadza ich krytyczną analizę i interpretację, z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym	K1_U04

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	K02 Student/studentka uczestniczy w życiu kulturalnym, korzystając z różnych mediów i różnych jego form	K1_K02

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E

Liczba godzin	30						

Opis metod prowadzenia zajęć

Zajęcia będą opierały się głównie na wykładzie prowadzącego. Podczas wykładu przewidziana jest także wspólna dyskusja uczestników nad wybranymi problemami poruszonymi na zajęciach..

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W03								x					
W05								x					
W07								x					
U02								x					
U04								x					
K02								x					

Kryteria oceny	Podstawowym kryterium uzyskania zaliczenia będzie obecność na zajęciach (dopuszczalne tylko dwie nieobecności) oraz udział w dyskusji.
----------------	--

Uwagi	Brak
-------	------

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Moduł pierwszy: Historyczny rozwój nauk humanistycznych do końca XIX wieku i jego uwarunkowania filozoficzne.
Wykład 1: Powstanie, rozwój i charakterystyczne cechy refleksji filozoficznej w kontekście powstania i rozwoju nauk przyrodniczych, społecznych i humanistycznych.
Wykład 2: Filozofia i nauki humanistyczne w starożytności i średniowieczu

Wykład 3: Filozofia i nauki humanistyczne w nowożytności
 Wykład 4: Przełom antypozytywistyczny
 Moduł drugi: Współczesne kierunki myślowe w naukach humanistycznych.
 Wykład 5: Fenomenologia
 Wykład 6: Hermeneutyka
 Wykład 7: Psychoanaliza
 Wykład 8: Strukturalizm
 Wykład 9: Semiotyka i semiologia
 Wykład 10: Marksizm i teoria krytyczna
 Wykład 11: Poststrukturalizm i postmodernizm
 Wykład 12: Pragmatyzm
 Wykład 13: Feminizm i gender studies
 Wykład 14: Postkolonializm
 Wykład 15: Zwrot kognitywny

Wykaz literatury podstawowej

Benton T., Craib I. Filozofia nauk społecznych: od pozytywizmu do postmodernizmu, Wrocław 2003.
 Gołaszewska M., Zarys estetyki : problematyka, metody, teorie, Warszawa 1986.
 Kimlicka W., Współczesna filozofia polityczna, Warszawa 2009.
 Mitosek Z., Teorie badań literackich, Warszawa 2011 [bądź wydania wcześniejsze]
 Nycz. R. (Red.). Postmodernizm. Antologia przekładów. Kraków 1997.
 Prechtl. P. Wprowadzenie do filozofii języka, Kraków 2007.
 Siemek M.J. (Red.), Drogi współczesnej filozofii, Warszawa 1977.
 Tatarkiewicz, W. Historia filozofii, t. I–III, Warszawa 1968 [bądź wydania następne].
 Wilkoszewska K., Wariacje na postmodernizm, Kraków 1997

Wykaz literatury uzupełniającej

Arystoteles, Retoryka, Retoryka dla Aleksandra, Poetyka, Warszawa 2014 [bądź wydania wcześniejsze]
 Barthes R. Podstawy semiologii, Kraków 2009.
 Bod R. Historia humanistyki. Zapomniane nauki, Warszawa 2013
 Bachelard G., Poetyka marzenia, Gdańsk 1998.
 Burzyńska A., Markowski M.P., Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2009.
 Burzyńska A., Markowski M.P., (Red.), Teorie literatury XX wieku. Antologia, Kraków 2007.
 Cassirer E., Esej o człowieku, Warszawa 1971 [bądź wydania późniejsze]
 Chakrabarty D., *Humanistyka w czasach antropocenu*, Kraków 2023.
 Comte, A. Rozprawa o duchu filozofii pozytywnej; Rozprawa o całokształcie pozytywizmu, Warszawa 1973.
 De Saussure, *Kurs językoznawstwa ogólnego*, Warszawa 1961 [bądź wydania późniejsze]
 Derrida J., *Marginesy filozofii*. Warszawa 2002 .
 Dewey J., Sztuka jako doświadczenie, Wrocław 1975.
 Dilthey W., *Budowa świata historycznego w naukach humanistycznych*, Gdańsk 2000.
 Eco U., Nieobecna struktura, Warszawa 1996 [bądź wydania późniejsze]
 Foucault M., *Filozofia historia polityka. Wybór pism*, Warszawa-Wrocław 2000.
 Fraser N., Drogi feminizmu: od kapitalizmu państwowego do neoliberalnego kryzysu, Warszawa 2014.
 Freud Z., *Wstęp do psychoanalizy* (różne wydania)
 Gadamer H.G., *Prawda i metoda : zarys hermeneutyki filozoficznej*, Warszawa 2004.
 Hegel G. W. F., *Wykłady z filozofii dziejów. Tom 1. (Wstęp)*, Warszawa 1958.
 Husserl, *Badania logiczne*, T. I–II, Warszawa 2000–2006.
 Ingarden R., O poznawaniu dzieła literackiego, Warszawa 1976.

Ingarden R., *Szkice z filozofii literatury*, Kraków 2000 [wyd. wcześniejsze: Łódź 1947].
 Kant I., *Krytyka władzy sądzenia*, Warszawa 1964. [bądź wydania późniejsze]
 Kołakowski L., *Filozofia pozytywistyczna*, Warszawa 1966 [bądź wydania późniejsze]
 Kowalska M., *Dialektyka poza dialektyką. Od Bataille'a do Derridy*, Warszawa 2000
 Löwith K., *Historia powszechna a dzieje zbawienia*, Kęty 2002.
 Lakoff G., *Kobiety, ogień i rzeczy niebezpieczne : co kategorie mówią nam o umyśle?* Kraków 2011.
 Libura A. (red.) *Amalgamaty kognitywne w sztuce*, Kraków 2007.
 MacIntyre A., *Dziedzictwo cnoty : studium z teorii moralności*, Warszawa 1996.
 Markowski M.P., *Nietzsche. Filozofia interpretacji*. Kraków 1997.
 Marks K., Engels F., *Dzieła*. Tom 3, Warszawa 1975 (Tezy o Feuerbachu, *Ideologia niemiecka*), zwłaszcza s. 5-87.
 Nietzsche F., *Tako rzecze Zaratustra* [różne wydania]
 Nietzsche F., *Z genealogii moralności*, Kraków 1997.
 Peirce C.S., *Wybór pism semiotycznych*, Warszawa 1997.
 Piaget J., *Strukturalizm*, Warszawa 1972
 Platon, *Fajdros*, Warszawa 1958.
 Platon, *Państwo z dodaniem siedmiu ksiąg Praw*, Warszaw 1958, t. 1-2.
 Ricoeur P., *Egzystencja i hermeneutyka : rozprawy o metodzie*, Warszawa 1985.
 Rorty R., *Przygodność, ironia, solidarność*, Warszawa 2009 [także: Warszawa 1996]
 Shusterman R., *Estetyka pragmatyczna: żywe piękno i refleksja nad sztuką*, Kraków 2005.
 Suchodolski B. *Narodziny nowożytnej filozofii człowieka*, Warszawa 1968 [także: Warszawa 1963].
 Singer P. (red.), *Przewodnik po etyce*, Warszawa 1998 [bądź inne wydania].
 Tatarkiewicz W., *Dzieje sześciu pojęć*, Warszawa 1975 [bądź wydania późniejsze]
 Tatarkiewicz W., *Historia estetyki*, t. I-III, Warszawa 1960-1967 [bądź wydania późniejsze].
 Taylor Ch., *Źródła podmiotowości. Narodziny tożsamości nowoczesnej*, Warszawa 2001.
 Windelband, W. *Historia a przyrodoznawstwo*, [w:] Borowicz-Sierocka B., Krakowski C. (red.) *Neokantyzm*, Wrocław 1984, s. 15-44.
 Wittgenstein L. *Dociekania filozoficzne*, Warszawa 1972 [bądź wydania późniejsze].
 Żegleń U. *Wprowadzenie do semiotyki teoretycznej i semiotyki kultury*, Toruń 2000.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	15
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2